

Kayseri'nin Tarihi

Erciyes Dağı'nın eteğine kurulan, Kızılırmak ve Zamanlı ırmaklarının hayat verdiği coğrafyada yer alan ilimiz Anadolu'nun eski tarihini yazılı belgelerle kanıtlayan kadim bir kent'dir.

Dünyanın en eski şehirlerinden biri olan Kayseri (eski Mazaka, Kaisareia), klasik çağlarda Kapadokya adı verilen bölgededir. Kızılırmak'ın güneyinde bulunan bu bölge, Tuz Gölü'nden, Fırat Nehri'ne kadar uzanmakta olup tarihi İpek Yolu güzergâhındadır. Kayseri her çağda

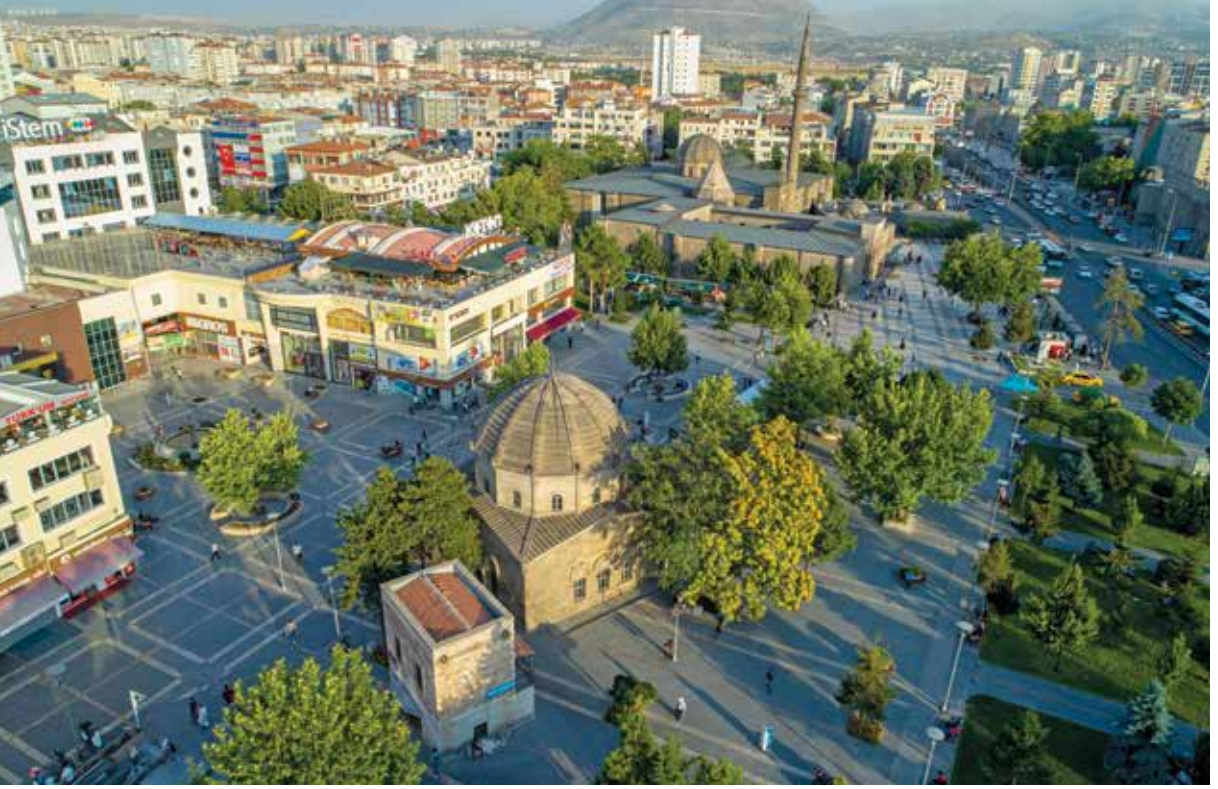
ulusların ilgisini çekmiş ve pek çok uygarlığın beşiği olmuştur.

Kayseri, M.Ö. 4000 ile M.S. 2000 olmak üzere 6000 yıllık bir tarihe sahiptir. M.Ö. 2000 yıllarında Anadolu'ya gelen Hititler, Kayseri'ye 22 km uzaklıkta bulunan Kültepe (Kaniş) şehrini kurmuşlardır. Kültepe, Kayseri Ovası'nın en büyük şehri ve Anadolu'nun en büyük höyüklerinden biridir. Kültepe'nin hemen yanında yer alan Karum'da (Pazarşehir) yapılan kazılarda bu döneme ait çivi yazısı ile çeşitli yazılı tabletler

bulunmuş ve bu tabletlerden Asurlu tüccarlarla Hititli yerliler arasındaki ticari ilişkilere ait bilgiler elde edilmiştir. Kültepe M.Ö. 4000 yılından Roma Devri sonuna kadar sürekli olarak yerleşim merkezi olmuştur.

Kayseri'nin 68 km kuzeydoğusunda, dağlık bir bölgede Helenistik ve Roma Dönemleri'nde uzun süre önemli bir kale olarak kullanılan Kululu adlı bir yerleşim yeri daha kurulmuştur. Kültepe ve Kululu, Tabal Krallığının da önemli şehirlerindendir. M.Ö. 1100-700 yıllarında ise bu krallığın merkezi,

Erciyes'in eteğinde yer alan Mazaka şehri olup M.Ö. 600-500 yıllarında bu bölge, Med ve Perslerin egemenliğinde bulunmuştur.

Bağımsız Kapadokya Krallığı M.Ö. 280 yılında kurulmuştur. Başkenti yine Mazaka'dır ve bu dönemde büyük bir şehir olarak varlığını sürdürmüştür.

M.S. 17 yılında Roma eyaleti haline gelen bu bölgenin yönetimi için Roma'dan vali gönderilmiştir. Yeni eyaletin başkenti Kaisareia'dır (eski Mazaka). KAYSERİ, adını o dönemde Latince bir isim olan Kaisareia'dan almıştır. 395 yılında Doğu Roma (Bizans) İmparatorluğu içerisinde kalan Kaisareia, politik alanda olmasa bile ticaret alanındaki önemini günümüze kadar koruyabilmiştir. Büyük bir şehir konumunda olan Kaisareia'da saray, kitaplık, misafirhaneler, cüzzam hastanesi, kilise gibi yapılar bulunmaktadır. M.S. 691-721 yıllarında Kayseri, kısa sürelerle Arapların akınına uğramış ve

1071 yılında Malazgirt Zaferinden sonra Türk topraklarına katılmıştır.

1127 yılında Danişmendlilerin, 1162 yılında ise Anadolu Selçuklularının olan şehir, Selçuklular zamanında Konya'dan sonra ikinci başkent olmuştur. 1244 yılında İlhanlıların saldırısına uğramış ve bir süre Moğol-İlhanlı valilerince yönetilmiştir.

Kayseri 1343 yılında Eretna Beyliğinin, 1398 yılında Osmanlıların eline

geçmiştir. 1402 yılında Ankara Savaşı'ndan sonra Karamanoğullarının ve Dulkadiroğullarının olan şehir, 1515 yılında Yavuz Sultan Selim'in İran Seferi dönüşünde Dulkadiroğullarından alınarak yeniden Osmanlı İmparatorluğu'na bağlanmıştır.

Kayseri, Osmanlı İmparatorluğu Döneminden önce Karaman sonra Ankara eyaletine bağlı sancak, daha sonra da Cumhuriyetin kuruluşu ile birlikte vilayet merkezi olmuştur.

KAYSERİ TURİZMİ

Kayseri, İç Anadolu Bölgesi'nin kadim şehirlerinden biri olarak, binlerce yıllık tarihi, doğal güzellikleri ve eşsiz kültürel mirasıyla dikkat çekmektedir. Erciyes Dağı'nın heybetli silüeti altında şekillenen bu şehir, sadece kış turizminin değil, aynı zamanda tarih, kültür, doğa ve gastronomi meraklıları için de keşfedilmeyi bekleyen zenginlikler sunmaktadır. Hititlerden Romalılara, Selçuklulardan Osmanlılara kadar pek çok medeniyete ev sahipliği yapmış olan Kayseri, bu farklı medeniyetlerin izlerini taşıyan tarihi yapıları, müzeleri, yerel lezzetleri ve sıcakkanlı insanlarıyla unutulmaz bir deneyim vaat etmektedir.

ERCİYES KAYAK MERKEZİ

Kayseri denince akla her mevsim zirvesi bembeyaz olan Erciyes Dağı gelir. 3.917 metre yüksekliğinde sönmüş bir volkan olan Erciyes Dağı, yüksek kar kalitesiyle dünyada sayılı yerlerdendir. Kayak severler

için en önemli konuların başında pistte kayak için yeterli kar olup olmadığı geliyor. Erciyes Kayak Merkezi, bu sorunu Türkiye'nin en gelişmiş suni kar üretme sistemiyle çözerek yeterli kar oranını kayakçılara rahatlıkla sağlayabiliyor.

Yaz aylarında ise Erciyes'te yüksek irtifa kamp merkezinde spor faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

SOĞANLI VADİSİ

Kaya kiliseleri ve mağaraların bugünkü evler ile iç içe girdiği bir vadi içerisinde yer alan Soğanlı Vadisi, kayaya oyulmuş pek çok kilise ve manastırlar dışında güvercinlikler, mağaralar ve barınaklar da mevcut olup, ayrıca peri bacalarının güzelliği de meşhurdur. Ayrıca, Soğanlı Bebekleri olarak bilinen el yapımı bebekleriyle de ünlüdür. Yürüyüş ve doğa sporları için ideal bir destinasyon olan vadi, sakin atmosferi ve eşsiz manzaralarıyla turistlerin ilgisini çekmektedir.

Soğanlı'da Karabaş Kilisesi, Kubbeli Kilise, Tahtalı (Azize Barbara) Kilise, Yılanlı Kilise, Saklı Kilise, Tokalı Kilise, Balık Kilise ve Geyikli Kilise ön plana çıkan eserlerdir.

Soğanlı, Göreme Milli Parkı ve Kapadokya ile birlikte 1985 yılında 357 sıra no ile UNESCO Dünya Miras Listesi'ne alınmıştır.

Soğanlı Vadisi

Hürmetçi Sazlığı

HÜRMETÇİ SAZLIĞI

Hacılar ilçesinin Hürmetçi ile Karpuzsekisi Mahalle'leri sınırları içerisinde Erciyes Dağı'nın eteklerinde bulunan Hürmetçi Sazlığı, özellikle kuş gözlemcileri ve doğa fotoğrafçıları için önemli bir destinasyon olan bu bölge ayrıca 400 civarında yıllık atına da ev sahipliği yapmaktadır.

KÜLTEPE (KANIŞ-KARUM) ÖRENLERİ

Dünyaca tanınan bu açık hava müzesi ilk olarak 1881'de dikkati çekmiş, 1925'de Kültepe'nin en önemli bölümlerinden biri olan Karum keşfedilmiştir. 1948 yılından beri bölgede yapılan kazılarda höyükteki en eski yerleşimin Geç Kalkolitik Çağ (M.Ö.300-2500) olduğu, onu Eski Tunç Hitit, Frig, Hellenistik-Roma çağlarının takip ettiği tespit edilmiştir. Höyük ve Karum alanında açığa çıkarılan büyük dinsel ve resmi yapılar, evler, dükkânlar ve atölyelere ait mimari kalıntılar açık hava müzesi olarak sergilenmektedir.

Kültepe Örenleri

Koramaz Vadisi

Erdemli Vadisi

KORAMAZ VADİSİ

Koramaz Vadisi tarihi zenginliği ile doğal ve kültürel mirasın buluştuğu Türkiye'nin en özel vadilerinden birisidir. Koramaz Vadisi üzerinde kullanımı devam eden yedi yerleşim yeri bulunmaktadır. Bu yerleşim yerleri doğudan batıya doğru sıra ile: Büyük Bürüngüz, Subaşı, Küçük Bürüngüz, Ağırnas, Turan, Vekse ve Bağpınar' dır. Bu yerleşim yerlerinde bugün hala binlerce yıllık geçmişe sahip olduğu bilinen ortak bir somut ve somut olmayan kültür mirası ve doğal zenginlikleri ile misafirlerini ağırlamayı beklemektedir. Tarihi açıdan diğer bir önemi ise Mimar Sinan'ın doğduğu ve büyüdüğü topraklar Ağırnas'ı da içinde barındırmaktadır. Vadi, farklı kültür

varlıkları ve doğasıyla UNESCO tarafından 2020 yılında Dünya Mirası Geçici Listesi'ne dahil edilmiştir.

ERDEMLİ VADİSİ

Erdemli Vadisi, Erciyes Dağı'nın aktif bir volkan iken püskürttü lavların akarsu aşındırması sonucunda oluşan kanyon şekilli bir vadidir. Erdemli Vadisinde göz kamaştırıcı bir tabiat içerisinde manastır, kilise ve kaya mekanlar bulunmaktadır.

KAPALI ÇARŞI

Osmanlı Dönemi'nde yapılan kapalı çarşılar arasında İstanbul'dakinden sonra en büyük kapalı çarşı olarak kabul edilen yapının 15. yüzyılda yapıldığı tahmin edilmektedir.

KAYSERİ LİSESİ-MİLLİ MÜCADELE MÜZESİ

Derece-i Ula Mektebi Mülkiye İdaresi için inşa edilen okul binasının ilk katı 1903 yılında tamamlanmıştır. 1915 yılında "Sultani"ye dönüştürülen okula, 1915-1916 yıllarında ek kat inşa edilmiştir. Osmanlı Devleti'ndeki sayılı sultanilerden biri olan ve Millî Mücadele tarihinde önemli rol oynayan okul, 1920-1921 eğitim öğretim yılında tüm son sınıf talepleri Sakarya Savaşı'nda şehit düştüğünden o sene mezun verememiştir. 1923 yılında adı "Lise"ye çevrilen okul, Kayseri'nin milli mü-

Kapalı Çarşı

Kayseri Lisesi

Ali Saip Paşa Caddesi

cadeleye katkılarının da anlatıldığı “Millî Mücadele Müzesi” olarak hizmet vermektedir.

ALİ SAİP PAŞA CADDESİ (OSMANLI SOKAĞI)

Talas İlçesi'nde Kışıköy Mahallesi'nde yer alan Gölbaşı Meydanı'ndan başlayarak uzanan Ali Saip Paşa Caddesi, 19. yüzyıl kayıtlarında Ermeni, Rum ve Türklerin birlikte yaşadığı ve bu varlığı mübadele dönemlerine kadar sürdürdükleri tarihi bir güzergâhtır.

AĞIRNAS

Ünlü Mimar Sinan'ın doğum yeri olan Mimar Sinan Evi il merkezi-

ne 27 km uzaklıkta yer alan Ağırnas Mahallesi'nde yer almaktadır. Dehlizleri, mağaraları, yeraltı şehir kalıntıları ile Ağırnas en az 3000 yıl öncesinden günümüze gelen yerleşim birimidir. Ağırnas'ta el dokumacılığın dışında insanlar taş işleme, duvarcılık, nakkaşlık, boyacılık, sıvacılık gibi inşaat işçiliğinde de ustadır. Kasabada; Mimar Sinan'ın doğduğu ev gençliğinde yaptırdığı çeşmeler, yeraltı şehirleri ve kiliseler bulunmaktadır.

ATATÜRK EVİ MÜZESİ

Kayseri merkez, Cumhuriyet Mahallesi, Tennuri Sokağı'nda bulunan bina; 19. yüzyıl sonunda Raşit Ağa tarafından ev olarak yaptırılmıştır.

19-21 Aralık 1919 tarihleri arasında Heyet-i Temsiliye Reisi olarak şehre gelen Mustafa Kemal Atatürk'ü misafir eden bu yapı bağımsızlık mücadelesine şahit olmuştur.

SULTAN SAZLIĞI

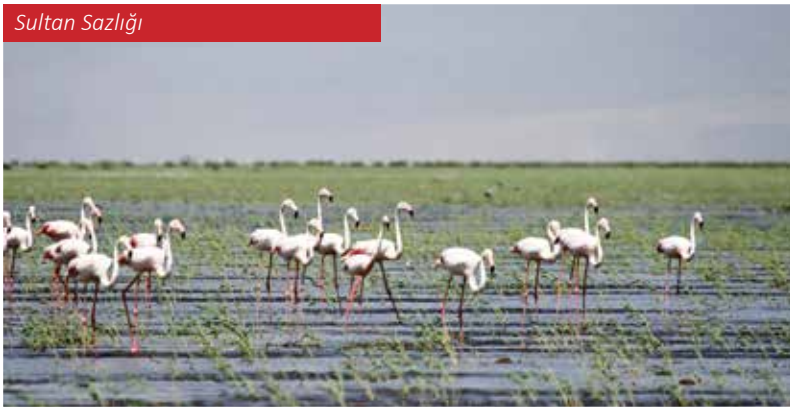
Sultan Sazlığı Kayseri'nin 70 km güneyinde mevsimlere göre değişerek 8-13 hektar alanı kaplayan sulak sahadır. Develi-Yeşilhisar-Yahyalı üçgeni içindedir. Kuzeyinde bölgenin en yüksek volkanik dağı Erciyes bulunur. Dağın eteklerinde büyük tatlı su bataklığı teşekkül eder. Bu tatlı su kompleksi güney ve kuzeyde Yay Gölü ile ayrılır bu tuzlu bir göldür. Kuzey-batı köşesinde bu göle bağlı Çöl Gölü bulunur. Bu göl çok

Ağırnas

Atatürk Evi Müzesi

Sultan Sazlığı

fazla tuz ihtiva eder, derinliği birkaç desimetreyi geçmez. Civarında bitki bulunmaz yazın kurur. Sultan Sazlığı, step ekosistemi içerisinde eşine az rastlanan tatlı ve tuzlu su ekosistemini bir arada bulundurarak, iç Anadolu step ekosistemi içerisinde sahip olduğu zengin biyolojik çeşitliliği ve Afrika ile Avrupa arasındaki göçmen kuşlarının kullandığı iki ana kuş göç yolunun bu alanda kesişmesi nedeniyle ülkemizde en önemli sulak alanlardan birisidir. Burası 301 kuş türünün beslenme, barınma ve kuluçka alanıdır.

KAPUZBAŞI ŞELELELERİ

Kapuzbaşı şelaleleri 500 m² 'lik bir alan içerisinde yedi adet şelaleden ibaret doğa çatlağından, kayalar

arasından fışkıran, 30-76 m yüksekliklerden çok büyük su debisi ile dökülen, ayrıca yaz ve kış aylarında

devamlı surette akan kaynak şelaleleridir. 30-76 m arasında değişen yüksekten akan şelalelerin suları, Aladağ-Aksu suları ile birleşerek Zamanlı Irmağı'na, oradan da Seyhan Nehri'ne karışır. Aladağ zirvelerinde bulunan kar ve buzulların erimesiyle beslenen, yaz-kış suları hiç kesil-

Kapuzbaşı Şelaleleri

ölçüde, Anadolu Selçuklu Hükümdarı I. Alâeddin Keykubad zamanında, Moğol saldırılarına karşı kalenin yeniden güçlendirilmesi çalışmalarıyla almıştır.

GEVHER NESİBE DARÜŞŞİFASI VE MEDRESESİ (SELÇUKLU UYGARLIĞI MÜZESİ)

Anadolu Selçuklu Devleti Sultanı I. Gıyaseddin Keyhüsrev tarafından, kız kardeşi Gevher Nesibe'nin vasiyeti üzerine H. 602 / M. 1205 yılın-

meyen şelalelerden doğudaki üç şelale "Takım şelale" adını alırlar ve yükseklikleri ile tanınırlar. Elif Şelalesi ile yayvan ve dağınık olup çevresi mesire yeridir. Şelale sularının boşaldığı vadi tabanında, ancak çok temiz sularda yaşayan kırmızı fosfor benekli şelalelere özgü alabalıkları yaşamaktadır.

KAYSERİ MAHALLESİ

Kayseri kültürünü en iyi şekilde yansıtan tarihi Kayseri evlerinin bulunduğu Kayseri Mahallesi, bakkalın, berberin, fırının, aktarın ve diğer esnaf grubunun yeniden canlandırıldığı ve eski Kayseri adetlerinin görülebileceği mekânlardan oluşmaktadır. Mahallede yer alan konaklarda Kayseri musikileri, Kayseri yemekleri, sanat eserleri ve gelenekleri yaşatılmaya devam etmektedir.

KAYSERİ KALESİ

Kayseri Kalesi, iç ve dış kale olmak üzere iki ayrı yapı grubundan oluşur. Kaleye ilişkin dış surlar M.S. 242 yılında Roma İmparatoru III. Gordianus tarafından, İç Kale ise M.S. 6. yüzyılın başında Bizans İmparatoru Justiniaus tarafından, dış surların daraltılması esnasında inşa ettirilmiş. Bugünkü görünümünü büyük

Kayseri Mahallesi

Kayseri Kalesi

Selçuklu Müzesi

da inşa ettirilmiştir. Yapı; tıp medresesi, türbe, şifahane ve bimarhane bölümlerinden oluşmaktadır. Medresenin doğu kanadındaki eyvanın kuzeyinde, iki katlı, sekizgen planlı, piramidal külah ile örtülü Gevher Nesibe Hatun'un türbesi bulunmaktadır. Anadolu'nun ilk uygulamalı tıp medresesi olan yapıda su ve müzik sesiyle akıl hastalıklarının tedavi edildiği bilinmektedir. Günümüzde Selçuklu medeniyetinin her yönüyle ele alındığı ve bimarhane bölümündeki uygulamaların canlandırılmaları sunulduğu Selçuklu Uygarlığı Müzesi olarak kullanılmaktadır.

SAAT KULESİ VE ATATÜRK ANITI

Saat Kulesi II. Abdülhamit'in emri ve Kayseri Mutasarrıfı Haydar Bey'in desteği ile 1907 yılında Tavlusunlu Salih Usta'ya yaptırılmıştır. Yanındaki dikdörtgen mekân önceleri muvakkithane olarak kullanılırken, daha sonra Anadolu ve Rumeli Müdafaa-ı Hukuk Cemiyetinin Kayseri Şubesi olarak kullanılmıştır. Kare plânlı olarak düzenlenmiş, yaklaşık 15 m yüksekliğindeki saat kulesine helezon merdivenlerle çıkılmaktadır.

Saat kulesi ve Atatürk Anıtı

KAYSERİ MÜZESİ

6000 yıllık tarihinde birçok medeniyete ev sahipliği yapan Kayseri'nin ilk çağlarına ışık tutmakta olan Kayseri Müzesi başta Asur kolonilerinden olan Kaniş Karum yerleşkesinde bulunanlar olmak üzere yüzlerce eser müzede sergilenmektedir.

ETNOGRAFYA MÜZESİ (GÜPGÜPOĞLU KONAĞI)

Kayseri evlerinin en eskisi ve en iyi korunmuş olan Güpgüpoğlu Konağı, ilk olarak 1419-1497 yılları arasında inşa edilmiş, 1649 yılında

Kayseri Müzesi

Etnografya Müzesi

Seyyid Burhaneddin Türbesi

Kayseri'ye gelen Evliya Çelebi seyahatnamesinde bu konaktan bahsetmektedir. Konak, kuzeye bakan, her birinin kendine ait avlusu bulunan haremlik ve selamlık bölümlerinden oluşur. 1976 yılında yapı Kültür Bakanlığı'na kamulaştırılmış, Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı olarak tescil edilmiştir. Konağın harem ve selamlığının yer aldığı doğu kısmı, 1998 yılında Etnografya Müzesi'nin taşınmasıyla müzeye dönüştürülmüştür. Son yıllarda tekrar restorasyon çalışmaları gerçekleştirilen yapı, müze olarak 2020 yılında kapılarını tekrar açmıştır.

SEYYİD BURHANEDDİN TÜRBEŞİ VE MEZARLIĞI

Hz. Mevlana'nın hocası, Kayseri'nin ve Anadolu'nun manevi mimarlarından olan Seyyid Burhaneddin, 1166

veya 1169 yılında Tirmizî'de doğmuş ve 1244 yılında Kayseri'de vefat etmiştir. Seyyid Kasım Tirmizî'nin torunu, Seyyid Hasan Tirmizî'nin oğludur. Soyu Hz. Hüseyin'e dayandığından "Seyyid" ve "Hüseyinî" nisbelerinin yanı sıra kalplerdeki sırları bilmesi veya Şems-i Tebrîzî'nin Konya'ya gelişini Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî'ye önceden haber vermesi dolayısıyla "seyyid-i sırdân", Mevlânâ tarafından anıldığı üzere "Burhâneddin, burhân-ı dîn, burhân" ve tahkik ehli bir sûfî olduğunu belirten "muhakkik" lakaplarıyla tanınır. Vasiyeti üzerine vefat ettiği zaman mezarı üzerine türbe yapılmamıştır. 1894 yılında Abidin Paşa'nın teftiş maksadıyla Kayseri'yi ziyarette geldiklerinde mezar üzerine türbe yapılmasını sultana arz ettiği ve sultan II. Abdülhamid'in iradesiyle günümüzdeki türbenin yapımına karar verildiği be-

lirlenmektedir. Seyyid Burhaneddin Türbesi, 1348 tarihli Erdoğan türbesinin kuzeyine (türbenin kuzey duvarına bitişiktir) üç eyvanlı ve merkezi kubbeli olarak inşa edilmiştir.

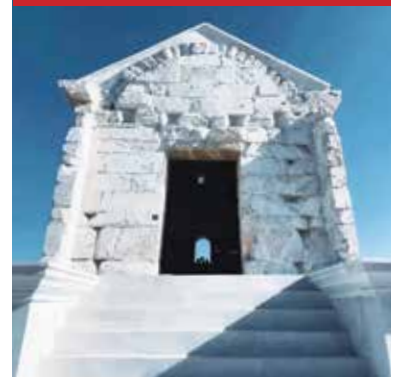
HUAND (HUNAT) HATUN KÜLLİYESİ

I. Alâeddin Keykubad'ın eşi ve II. Gıyâseddin Keyhusrev'in annesi Mahperi Huand (Hunad, Hunat) Hatun tarafından yaptırılmış olan külliye, cami, medrese, hamam ve türbe ile varlığı Evliya Çelebi'den öğrenilen bir imareten meydana gelmektedir. İmaret günümüze ulaşmamıştır. İçerisinde biri Hunat Hatun'a ait 3 farklı sanduka vardır. Hamam, erkekler ve kadınlar kısmı olmak üzere çifte hamam olarak inşa edilmiştir. Erkekler kısmının sıcaklığı dört eyvanlı köşe halvetli, kadınlar bölümünün sıcaklığı ise üç eyvanlı köşe halvetlidir.

ROMA ANITI

Kayseri ili, Felahiye ilçesi, Keping köyü, Kazıklı mevkiinde bulunmak-tadır. M.S.2-3.yüzyıllarda yapılmıştır. Klasik devir yapılarından olan bu tarihi eser günümüze kadar ayakta kalmış, temelinden çatısına kadar çok iri ve düzgün işlenmiş mermer bloklardan inşa edilmiş tapınak şeklinde yapılmış büyük bir mezar anıttır.

Roma Anıtı

KAYSERİ EKONOMİSİ

Dünyanın ilk organize ticaret merkezi olarak kabul edilen Kültepe’de başlayan ticaret geleneğini günümüze kadar taşıyan Kayseri, 5,3 milyar dolarlık dış ticaret hacmi ve sanayi siciline kayıtlı 5.000’in üzerinde sanayi işletmesi ile ülkemizin önemli sanayi ve ticaret merkezlerinden biri konumundadır. Yenilikçi, girişimci, çalışkan ve hayırsever insan yapısıyla Kayseri, adeta bir marka şehirdir.

Türkiye’nin sanayi ve ticaret başkentlerinden biri olan Kayseri, ihracat odaklı üretim yapısıyla ekonomiye büyük katkı sağlamaktadır. **2024 yılında 2300 ihracatçı firmasıyla 3,75 milyar dolarlık ihracatı** ile dikkat çeken şehir, **183 ülkeye ihracat** gerçekleştirmiştir. Kayseri ihracat rakamları dikkate alındığında, Türkiye İhracat Sıralamasında, iller arasında 11’inci sırada yer almaktadır.

Sanayi üretimini oluşturan başlıca imalat sektörleri arasında **elektrikli ve elektronik ev aletleri imalatı, mobilya imalatı, metal ürünleri, makine ve ekipman imalatı, kimya ve plastik, gıda üretimi sektörleri** yer almaktadır. İstanbul Sanayi Odası tarafından belirlenen 2023 yılı “Türkiye’nin İlk 500 Sanayi Kuruluşu” listesinde Kayseri’den **14 sanayi kuruluşu** yer alarak şehrin üretim gücünü bir kez daha göstermiştir.

Kayseri, güçlü sanayi altyapısı ve geniş istihdam olanaklarıyla Türkiye'nin en önemli üretim merkezlerinden biri konumundadır. Şehirde **3 organize sanayi bölgesi (OSB), 16 sanayi sitesi, 1 serbest bölge ve 1 teknopark** bulunmakta olup, bu bölgelerde faaliyet gösteren firmalar büyük bir istihdam sağlamaktadır. Ayrıca Sera OSB ve savunma sanayi yatırımları için Savunma Sanayi İhtisas OSB bulunmaktadır.

Tarih boyunca ticaretin merkezi olan Kayseri, **Kanış-Karum** ile dünyanın ilk organize ticaret merkezine ev sahipliği yapmıştır. **Bugüne kadar**

yapılan kazılarda 25 binin üzerinde ticaretle ilgili tablet bulunmuştur.

Stratejik konumuyla Türkiye'nin tam merkezinde yer alan Kayseri, Avrupa, Asya ve Orta Doğu pazarlarına kolay erişim imkânı sunmaktadır. Kara, hava ve demiryolu bağlantıları sayesinde güçlü bir lojistik altyapıya sahip olan şehir, İskenderun ve Mersin limanlarına yakınlığıyla da dikkat çekmektedir. Yeni yapılan Kayseri Havalimanı, yıllık yolcu kapasitesini 6 milyona çıkararak uluslararası ulaşımı daha da güçlendirmiştir.

Eğitim alanında da önemli bir merkez olan Kayseri, 5 üniversitesi ve

76.380 öğrencisiyle akademik başarılarıyla öne çıkmaktadır. Erciyes Üniversitesi, Abdullah Gül Üniversitesi, Kayseri Üniversitesi, Nuh Naci Yazgan Üniversitesi ve Kayseri Sağlık Bilimleri Üniversitesi, bilimsel araştırmalar ve nitelikli iş gücü yetiştirme konusunda önemli katkılar sağlamaktadır.

Kayseri mutfağı, gastronomi açısından Türkiye'nin en zengin mutfaklarından biridir. Kayseri pastırması, sucuk, mantı ve yağlama gibi özgün lezzetleriyle dünya çapında tanınan şehir, UNESCO Kültürel Miras Listesi'ne de girmiştir.

KAYSERİ'NİN TARIMSAL ÜRETİMİ VE POTANSİYELİ

Kayseri, yalnızca ticaret ve sanayi şehri olarak değil, aynı zamanda Türkiye'nin en önemli tarım ve hayvancılık merkezlerinden biridir. Kayseri'nin yüzölçümünün % 36,6'sı tarım arazisi, % 36,5'i ise mera olmak üzere toplamda % 73,1'lik bir alanda tarım ve hayvancılıkla ilgili faaliyetler yapılmaktadır.

621.858 hektar ekili tarım alanıyla ülke genelinde 5'inci sırada yer alan

Kayseri, tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin üretiminde de yine 5'inci sıradadır. Kayseri, Türkiye'nin bitkisel üretiminde ilk on sırada yer alan 24 farklı ürünle önemli bir paya sahiptir.

Hayvancılıkta, 428 bin büyükbaş, 8 bin manda, 1 milyon küçükbaş ve 4 milyon kanatlı hayvan varlığı ile Türkiye'de ilk on içinde yer almaktadır.

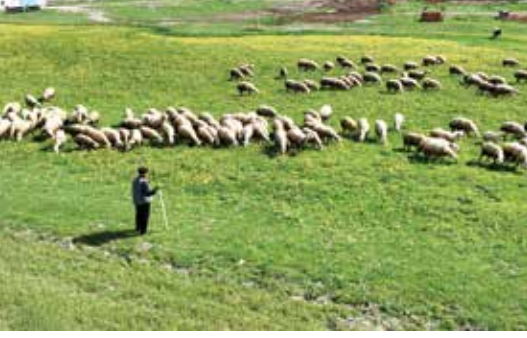
Ayrıca, iç su balıkları yetiştiriciliğinde denize kıyısı olmayan iller arasında 4. sırada bulunan Kayseri, Türk

somonu üretimi yaparak sektöre önemli katkılar sağlamaktadır. Kayseri, aynı zamanda ülkemizin alabalık yavru ve yumurta ihtiyacının % 37'sini karşılayarak, bu alanda da kritik bir rol üstlenmektedir.

KAYSERİ'NİN ÖNE ÇIKAN BİTKİSEL ÜRETİMLERİ

Türkiye bitkisel üretiminde; aspir, çerezlik kabak, kimyon ve çavdar üretiminde birinci sırada, patates ve

çerezlik ayçiçeği üretiminde ikinci sırada, şeker pancarı, tritikale, macar fiği ve sorgum üretiminde üçüncü sırada, arpada dördüncü, elmada beşinci, kuru fasulye ve yulaf üretiminde altıncı, durum buğdayı ve çayır otu üretiminde yedinci, nohut, yeşil mercimek ve çemen otu üretiminde sekizinci, yonca ve kayısıda dokuzuncu ve son olarak salçalık domates, korunga ve burçak üretiminde onuncu sırada yer almaktadır.

KAYSERİ'NİN HAYVANCILIK ALANINDAKİ BAŞARISI

Kayseri, hayvancılıkta da oldukça güçlü bir konuma sahiptir. 428 bin büyükbaş, 8 bin manda, 1 milyon küçükbaş ve 4 milyon kanatlı hayvan varlığıyla ilk on içinde yer alan Kayseri yine Türkiye'nin önde gelen illerinden biridir.

KAYSERİ-KOCASINAN ORGANİZE TARIM BÖLGESİ (JEOTERMAL KAYNAKLI SERA)

Kayseri'nin tarım alanındaki en büyük yatırım projelerinden biridir. Kayseri Valiliği, Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Kocasinan Belediye Başkanlığı, Kayseri Sanayi Odası, Kayseri Ticaret Odası ve Kayseri Ticaret Borsası kurucu üye olarak yer aldığı Kayseri Kocasinan Organize Tarım Bölgesi (Jeotermal Kaynaklı Sera) Tarım ve Orman Bakanlığımızın onayıyla 2023 yılında tüzel kişilik kazanmıştır.

Bölgede Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğüne yapılan jeotermal sondaj çalışmaları kapsamında ilk test sonuçlarına göre 55-60 derece arasında sıcaklıkta 70-80 litre/saniye arasında debiye sahip sıcak su çıkarılmıştır.

Kayseri, Türkiye'nin tarım potansiyelinin önemli bir parçası olarak öne çıkmaktadır. Kayseri'nin tarım sektörüyle ilgili bazı dikkat çeken verileri; Türkiye genelinde işlenen tarım alanı büyüklüğünde 621.858 hektar ile 5'inci sırada yer alıyor. Tahıllar ve diğer bitkisel ürünler üretiminde ise 4,9 milyon ton ile 5'inci sırada bulunuyor. 2024 yılı itibarıyla toplam 5,4 milyon ton bitkisel ürün üretimi gerçekleştirildi. 2024 yılında 71 milyon dolarlık gıda ve tarım ürünleri ihracatı yapıldı. Türkiye'nin bitkisel üretiminde ilk 10'da yer alan 24 adet bitkisel ürünü bulunuyor. Son üç yılda, ÇKS'ye kayıtlı çiftçi sayısı % 8,5 artarak 2025 yılında 31.904'e, kayıtlı ekili alan ise % 21 artarak 430 bin hektara ulaştı. TÜRKVET Kayıt Sistemi'nde 22.952 büyükbaş ve küçükbaş yetiştirici işletmesi bulunuyor. 2024 yılında 22.656 gıda denetimi gerçekleştirildi. 32 adet ürünün coğrafi işaret almasına katkı sağlandı.

Yamula Patlıcanı, Özvatan Çiçek Balı, Tomarza Kabak Çekirdeği, İncesu Karaevrek Üzümlü, Pınarbaşı Uzunyayla Çerkes Peyniri, Akkışla ve Bünyan Gilaburusu, Develi Gaceri, Cırgalal Biberi'de Kayseriye özgü tarımsal ürünler arasında yer almaktadır.

KAYSERİ SANAYİ GEÇMİŞİ, BUGÜNÜ VE GELECEĞİ

Kayseri, 6 bin yıllık tarihi, 4 bin 500 yıllık ticari geçmişi, 100 yılın üzerindeki endüstriyel sanayi tecrübesiyle kadim bir ticaret şehri olarak “Ticaretin Beşiği” konumundadır.

Mevcut coğrafi konumuyla birlikte jeostratejik bakımdan önemli ihracat potansiyeliyle Kayseri, yatırımcılar açısından bir cazibe şehridir. Kayseri’nin tarih süresince sahip olduğu coğrafi konumu, ekonomik faaliyetlerin cazibe merkezi bir kent olarak, her dönemde gelişmesine

ve önemini korumasına olanak sağlamıştır. Bu ekonomik faaliyetler yirminci yüzyıla kadar ticaret alanında yoğunlaşarak Kayseri’yi bir ticaret kenti olarak tanımlarken, yirminci yüzyıl sonrasında gelişen ve yoğunlaşan sanayi faaliyetleri ve ekonomik gelişmelere bağlı olarak yaşanan sanayileşme süreçleri şehrimizi bir sanayi kenti olarak yeniden tanımlamıştır.

Tarihi İpek Yolu üzerinde bulunan şehrimizin ilk kurulduğu yer kabul edilen Kültepe Kaniş Karum’da yapılan ka-

zılarda ortaya çıkarılan kil tabletleri, ticari anlaşmaların ilk izlerini taşıyor. Tabletlerdeki bazı hükümler, bugünkü uluslararası anlaşmalara benziyor. Bu da Kayseri’nin Anadolu’daki ticaretin beşiği olduğunu gösteriyor.

Kayseri, Anadolu’nun ticari ve iktisadi faaliyetlerinde önemli bir rol oynamıştır. Selçuklular döneminde, Türk hâkimiyetine geçen kentte, dericiler, bakırcılar, dokumacılar ve örgücüler gibi çeşitli çarşıları bulunmaktaydı. Halı ve kilim, özellikle İstanbul ve diğer Rum beldelerine

ihraç edilen dönemin temel ihraç ürünlerini oluşturmaktaydı. Hanım el sanatlarına ait iş yerlerinin bulunduğu Kayseri Çarşısı ise dünyanın bilinen ilk sanayi sitesi olarak nitelendirilmektedir.

Şehrimizde toplam alanı 53,5 Milyon M² olan **4 Organize Sanayi Bölgesi** (Kayseri OSB, Mimarsinan OSB, İncesu OSB, Erciyes OSB), 1 üretim amaçlı **Serbest Bölge** ve 1 **Tarıma Dayalı Sera İhtisas OSB** mevcuttur.

Bu planlı endüstri alanlarının yanı sıra Kayseri’de 3,78 Milyon M² alanda kurulu **16 Sanayi Sitesi**, 66 bin öğrencisi bulunan **5 Üniversite** (Kayseri Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, Abdullah Gül Üniversitesi ve Kayseri Şehir Hastanesi bünyesinde bulunan Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi), yılda 5.700 civarında mezun veren **67 Mesleki ve Teknik Eğitim Lisesi**, 250’nin üzerinde teknoloji ve start-up şirketleri bulunan **2 Teknoparkı** (Erciyes Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi ve Abdullah Gül Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi), 115 projesi ile işletmelerde %20 ile %240 arasında günlük üretim artışı sağlayan tüm Türkiye genelinde hizmet veren **1 Model Fabrika** bulunmaktadır.

Kayseri, girişimcilik ve ticaret tecrübesinin yanı sıra bu sayılan sanayi ve

akademik ekosistemi ile çevresinde yer alan 12 şehir için ticaret, eğitim, lojistik ve sağlık merkezi konumunda olup Anadolu’nun ve Türkiye’nin en önemli endüstri kentlerinden biridir.

KAYSERİ SANAYİ VE GÖÇ İLİŞKİSİ

Sanayileşme süreçleri, sanayi alanlarının/tesislerinin kurulması ve yeni istihdam olanaklarının yaratılmasına göç sürecini de beraberinde getirmektedir. Bu sürecin kente yansımaları sosyal, ekonomik ve mekânsal boyutlarda gerçekleşmektedir. Bu bağlamda, şehrimizdeki sanayileşme süreçleri de, göç olgusunu beraberinde getirmiştir.

Göçmen sanayi işgücünün kentsel yaşama katılımı, iyi yaşam koşullarıyla (sosyal ve teknik altyapı) birlikte planlanan düzenli konut alanlarında yer seçme imkânlarını, kentin sunum olanakları arasında bulmaları vasıtasıyla gerçekleşmiştir. Kent, göçün yarattığı barınma talebini karşılamıştır ve karşılamaya da devam etmektedir.

Yirminci yüzyılın sonunda Kayseri kenti, ülkedeki tüm diğer sanayi odaklarına ve sanayileşmekte olan kentlere örnek oluşturacak, dikkate alınması gerekli, başarılı bir “planlı kent modeli” ortaya koymuştur.

KAYSERİ VE GÖÇ

Kayseri, göç alan şehirlerimiz arasında yer almakta ve tarih boyunca farklı kültürlerle ev sahipliği yapmış bir merkez olma özelliğini korumaktadır. Şehirlerimizde göç yönetimi, devletimi-

zin belirlediği politikalar çerçevesinde, kamu kurumlarımız, yerel yönetimlerimiz ve sivil toplum kuruluşlarımızın iş birliği ile yürütülmektedir.

Göçün can damarı ve mücadelemizin asıl amacı düzensiz göç ile mücadele etmektir. Bu minvalde insan hakları ve hukuk temelinde medeniyet değerlerine uygun yürütmenin bir sonucu olarak Mobil Göç Noktaları Uygulamaya geçirilmiştir. Bu itibarla olası hak ihlallerinin de önüne geçilmiş oldu.

Düzensiz Göç ile mücadele kapsamında ilimizde 6 Mobil Göç Noktası bulunmaktadır. Mobil Göç Noktası araçları ile bugüne kadar 16.341 kişinin kimlik kontrolü yapılmış olup bunlardan 160 yabancı sınır dışı edilmek üzere Geri Gönderme Merkezine teslim edilmiştir.

2025 yılında 217 düzensiz göçmen yakalanmış, 335 yabancı sınır dışı edilmiştir. 2024 yılında Geri Gönderme Merkezi Müdürlüğümüzce 1.911 düzensiz göçmenin sınır dışı etme işlemi gerçekleştirilmiştir.

Ülkemizde geçici koruma ya da uluslararası koruma altında bulunan hiçbir yabancı kaynak ülkesine zorla gönderilmemekte; ülkesine geri dönmesi konusunda bir baskıya maruz bırakılmamaktadır.

Göç konusunu uluslararası hukuka, medeniyet değerlerimize ve insan haklarına uygun, milli menfaatlerimiz doğrultusunda, kamu düzeni ve kamu güvenliğimizden taviz vermeden yönetmeye devam ediyoruz.

